

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Analýza konvergenencie slovenskej ekonomiky 2016

Aktuálny vývoj reálnej konvergencie

Zrýchlenie domáceho rastu sa prejavilo v poklese nezamestnanosti. Relatívne ceny klesli a dobiehanie sa zastavilo. V krajinách EÚ bez Írska prevládala sigma divergencia.

	SK	Zmena	Priemer	Zmena	Sigma konvergenca	
		SK	EÚ	EÚ	EÚ	EÚ bez IE
HDP na obyvateľa v PKS (% EÚ 28)	77	0,0	100	0,4	42,6 ↔	42,4 ↔
Relatívna cenová hladina (% EÚ 28)	65	-0,8	100	-0,8	25,9 →←	26,1 →←
Relatívna produktivita (% EÚ 28)*	84	0,5	100	0,2	27,4 ↔	26,8 →←
Reálny HDP (rast v %)	3,6	1,1	2,0	0,6	4,7 ↔	1,5 →←
Produktivita práce (rast v %)	1,6	0,5	0,8	0,5	4,4 ↔	1,5 →←
Kompenzácie na zamestnanca (rast v %)	2,4	0,6	3,2	1,6	1,8 →←	1,8 →←
Jednotkové náklady práce (rast v %)	0,8	0,1	2,3	1,0	2,1 ↔	1,9 →←
Miera nezamestnanosti (%)	11,5	-1,7	9,4	-0,8	4,9 →←	5,0 →←
Obchodná bilancia tovarov (% HDP)	2,4	-1,4	-0,7	0,7	11,3 ↔	7,5 →←
Bežný účet PB (% HDP)	-1,3	-1,4	2,1	0,6	3,8 ↔	3,5 ↔

Zdroj: Eurostat, EK, vlastné výpočty.

Poznámka: Zelená farba znamená medziročné zlepšenie, červená zhoršenie sigma konvergenencie v rámci EÚ. Nevážená medziročná zmena EÚ pre HDP na obyvateľa, relatívnu cenovú hladinu a relatívnu produktivitu (v p. b.), obchodnú bilanciu a bežný účet platobnej bilancie. Sigma konvergenca je meraná štandardnou odchýlkou jednotlivých indikátorov v krajinách EÚ. EÚ bez IE – EÚ 28 bez Írska.

* odhad EK pre rok 2015

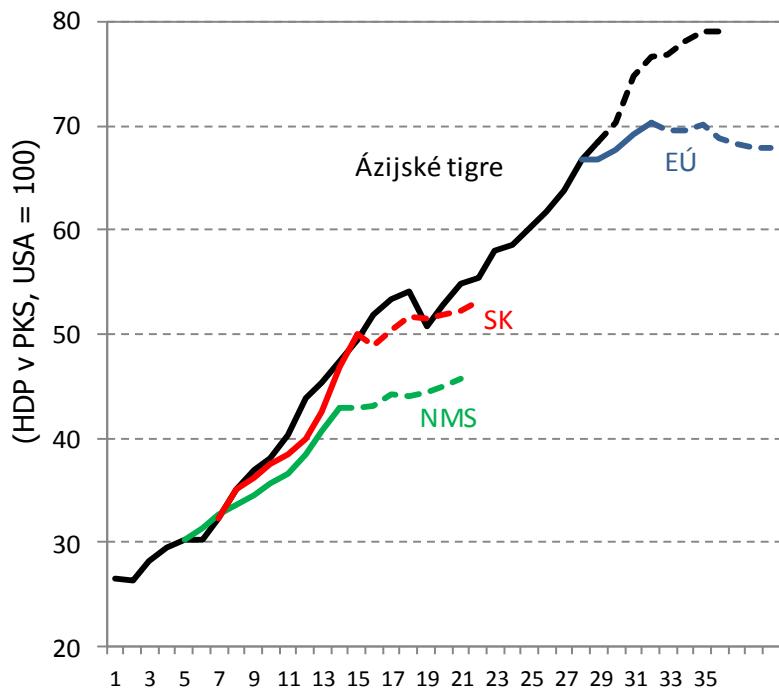
Zdroj: Eurostat, Európska komisia, vlastné výpočty.

Dobiehanie vo výkonnosti

Súčasná dynamika rastu a konvergenencie je v kontraste s vývojom pred krízou. Rozhodujúcou zložkou bol rast celkovej produktivity, ktorý sa výrazne spomalil.

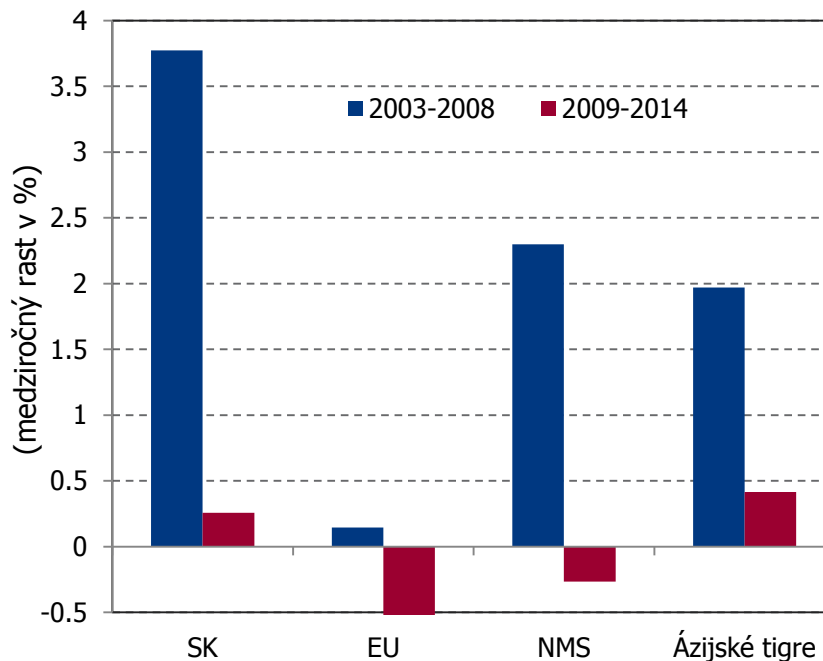
Porovnanie tempa konvergenencie SR a ázijských tigrov zohľadňujúce počiatočnú úroveň

Zdroj: MMF, vlastné výpočty.

Poznámka: Prerušovaná čiara znázorňuje pokrizové obdobie (2009 - 2015). Ázijské tigre zahŕňajú Južnú Kóreu, Taiwan, Hong Kong a Singapúr. Údaje za SK, EÚ a NMS od roku 2004.

Porovnanie vývoja celkovej faktorovej produktivity pred krízou a po kríze

Zdroj: PWT, vlastné výpočty.

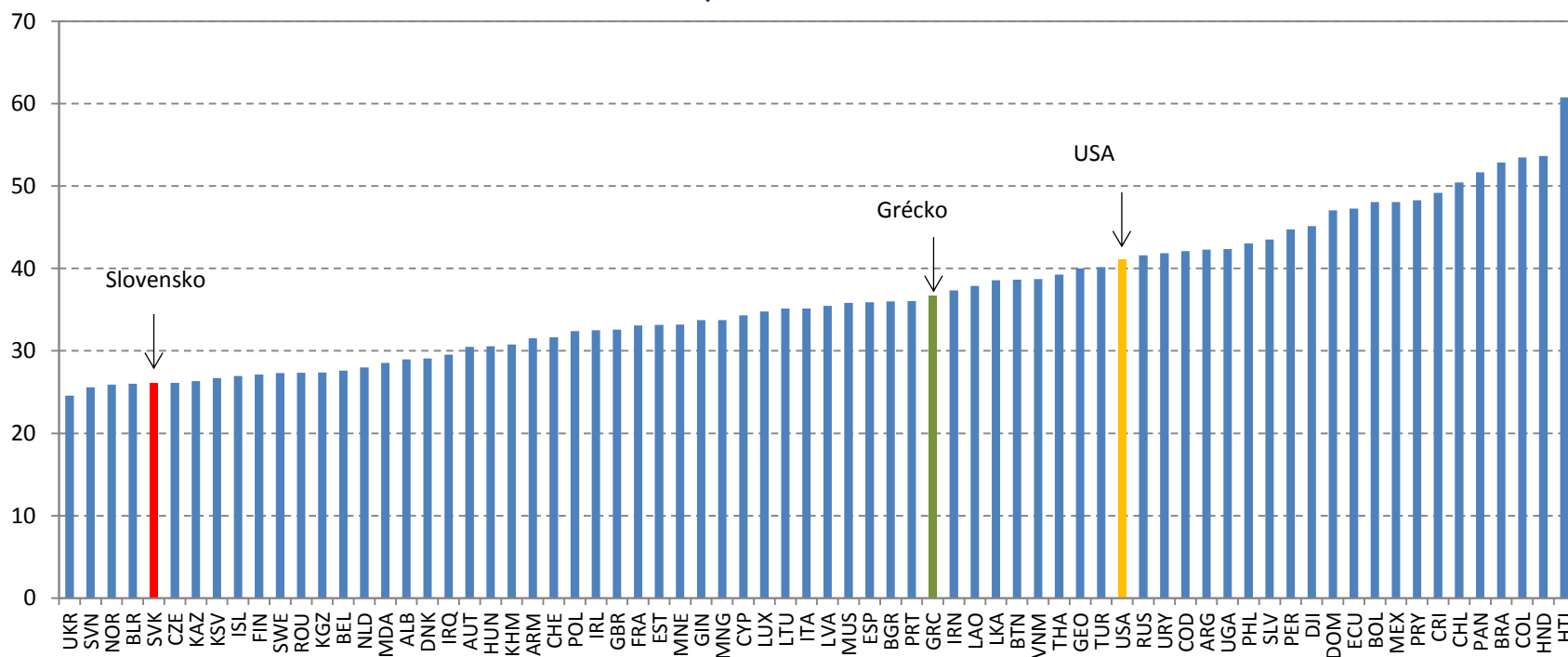
Poznámka: Priemerný medziročný rast tfp v stálych cenách (rtfpa) za uvedené obdobia. Ázijské tigre zahŕňajú Južnú Kóreu, Taiwan, Hong Kong a Singapúr.

Príjmové nerovnosti a rast

Príjmové nerovnosti zhoršujú prístup k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti a prejavujú sa v nižšej produktivite a HDP. Slovensko patrí medzi krajiny s najnižšími rozdielmi v príjmoch, má bezplatný prístup k vzdelaniu a zdravotnej starostlivosti. Riziko nižšieho rastu sa ho týka len nepriamo.

Nerovnosti podľa Gini koeficientu

Zdroj: Svetová banka

Štrukturálne reformy a rast

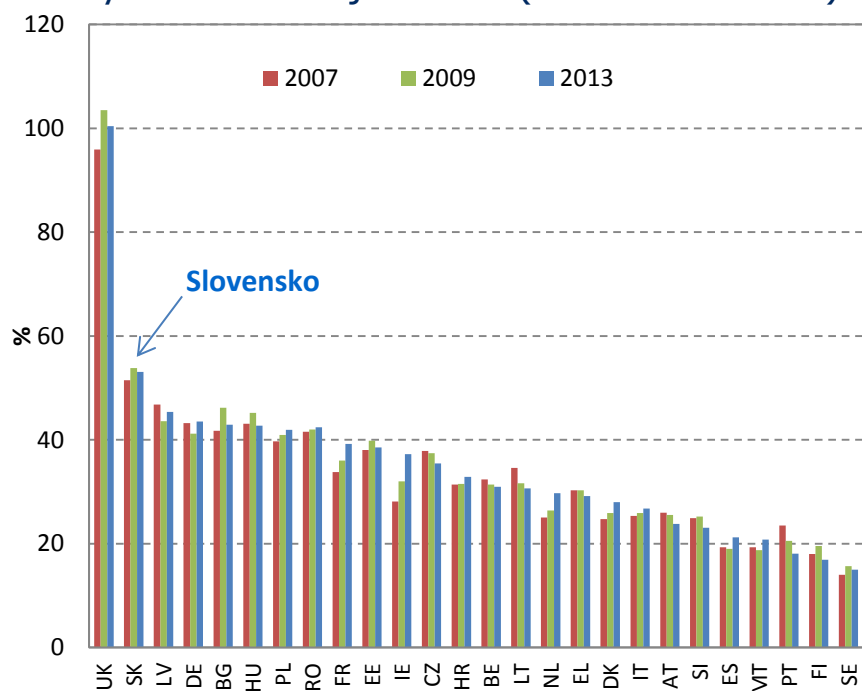
- V súčasnom období nízkeho rastu sa javí byť dôležité zohľadniť vplyv navrhovaných reforiem na dopyt v krátkodobom horizonte.
- MMF odporúča realizovať najmä reformy týkajúce sa zníženia daňového bremena pracujúcich, prípadne aktívne politiky trhu práce. Podľa OECD opatrnejšie treba pristupovať k reformám, ktoré vytvárajú tlaky na znižovanie miezd a marží z podnikania (zmeny legislatívy ochrany práce, minimálnej mzdy, alebo reformy na trhu produktov v sieťových odvetviach).
- Opatrenia na odstránenie slabých miest Slovenska identifikovaných rebríčkami konkurencieschopnosti, ani konkrétne opatrenia navrhované pre Slovensko Európskou radou, nespádajú do kategórie reforiem s nepriaznivým dopadom na hospodársky vývoj.

Regionálne rozdiely

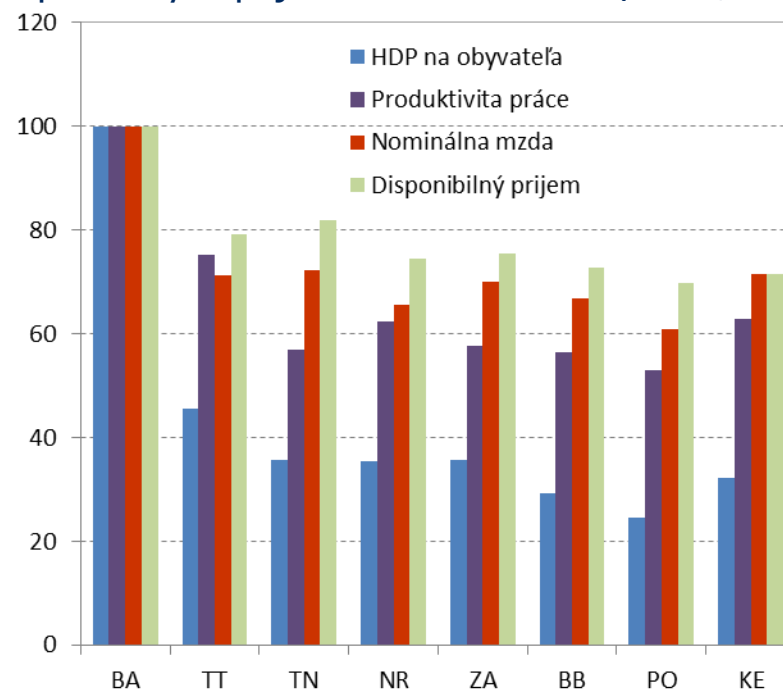
Napriek znižovaniu regionálnych rozdielov v ukazovateľoch trhu práce a relatívne nízkych rozdieloch v disponibilných príjmoch domácností vykazuje Slovensko vysoké regionálne rozdiely vo výkonnosti (kvôli nepresnej evidencii trvalého pobytu, koncentrácii sídiel spoločností v hlavnom meste, atď.).

Porovnanie vývoja regionálnych rozdielov vo výkonnosti v krajinách EÚ (koeficient variácie)

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Rozdiely vo výkonnosti, produktivite, mzdách a disponibilných príjmoch na Slovensku (Min/BA, BA=100)

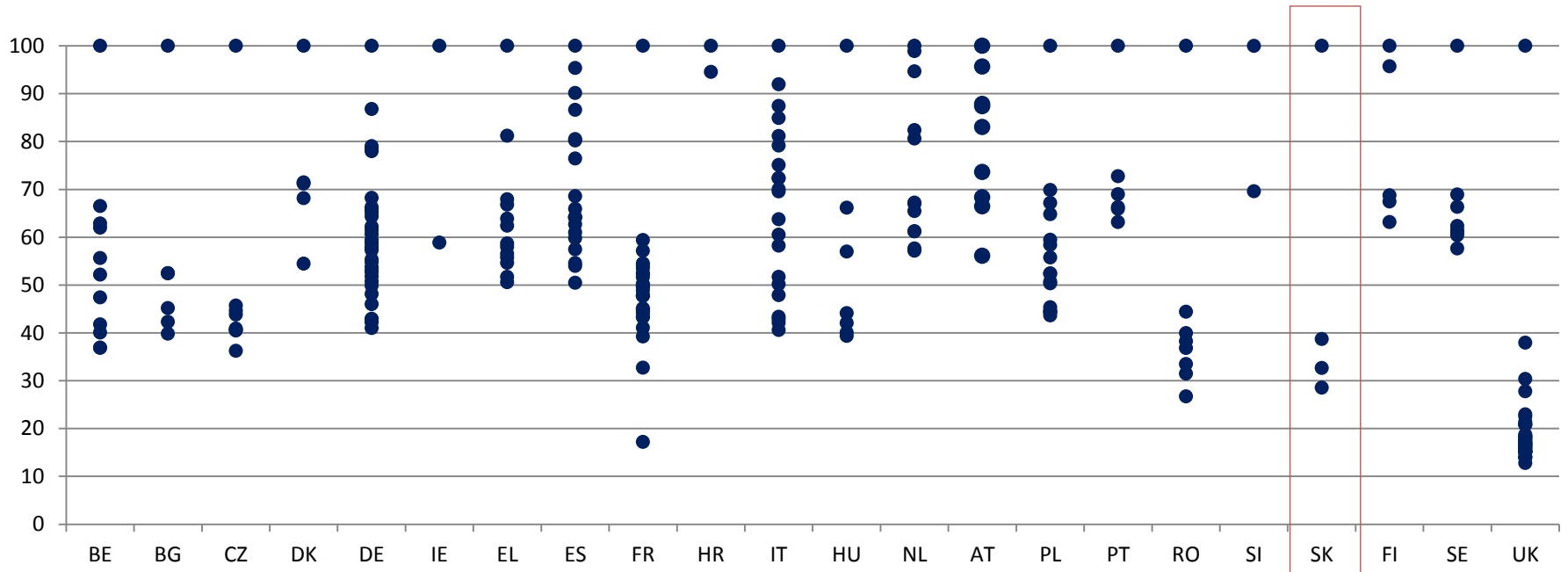
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty.

Regionálne rozdiely

Veľké rozdiely sú dané vysokým náskokom Bratislavského kraja voči zvyšku Slovenska. Ten súvisí s odlišnou odvetvovou štruktúrou, vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva, ale aj spôsobom evidencie obyvateľstva, pridanej hodnoty a zamestnanosti.

Porovnanie regionálnych rozdielov vo výkonnosti v krajinách EÚ (NUTS 2 regióny, najbohatší región = 100)

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Inštitucionálna konkurencieschopnosť

Čiastočné medziročné zlepšenie relatívnej pozície v rebríčkoch konkurencieschopnosti vďaka lepšiemu hospodárskemu vývoju (nie implementácii reforiem). Zaoštvávanie za reformnými krokmi ostatných nových členských krajín EÚ.

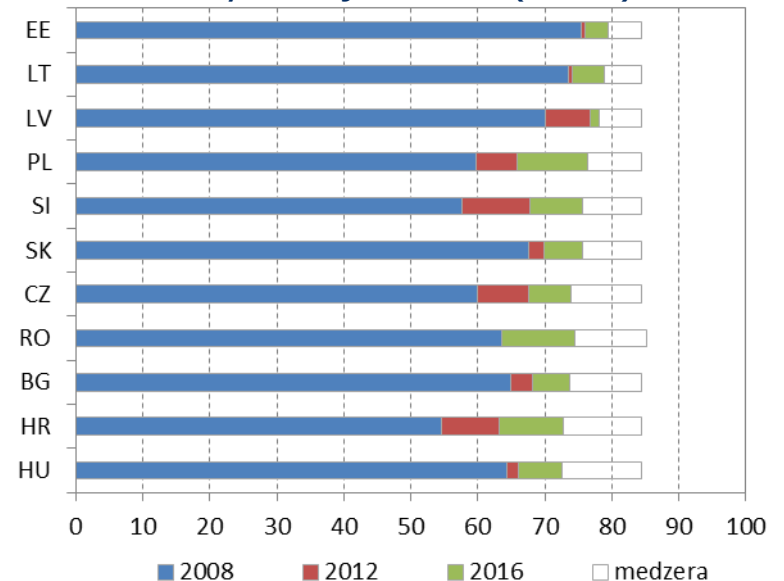
Postavenie krajín V4 v rebríčkoch konkurencieschopnosti

Krajina	Global Competitiveness Report				World Competitiveness Yearbook			
	2016	Zmena (15/16)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2016	Zmena (15/16)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4
SK	67.	+8	25.	4.	40.	+6	20.	3.
CZ	31.	+6	12.	1.	27.	+2	11.	1.
HU	63.	-3	23.	3.	46.	+2	22.	4.
PL	41.	+2	16.	2.	33.	0	15.	2.
Počet krajín	140		27		59		26	

Zdroj: WB, WEF, IMD.

Poznámka: Zelenou farbou je znázornené medziročné zlepšenie a červenou farbou medziročné zhoršenie zohľadňujúce zmeny metodológie.

Kvalita podnikateľského prostredia v nových členských krajinách EÚ (v DTF)

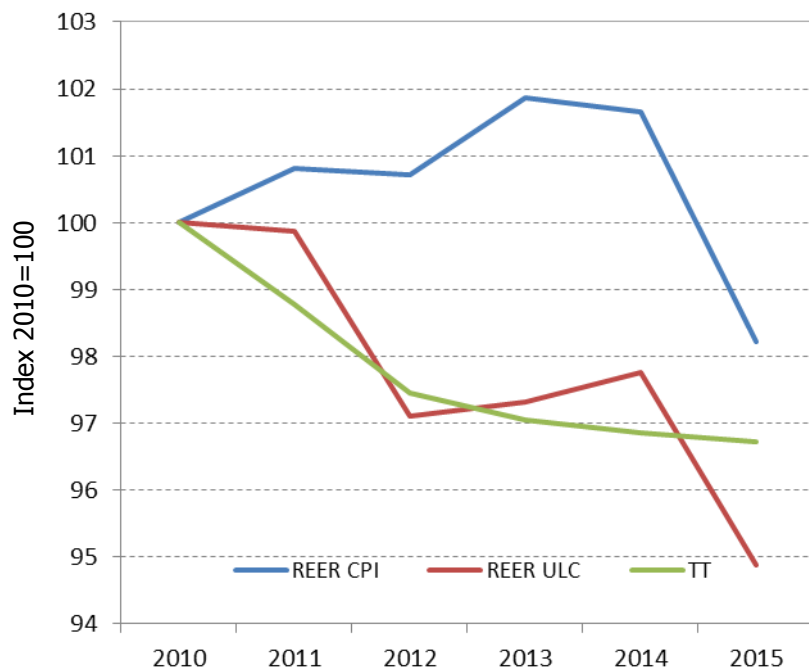
Zdroj: Svetová banka (Doing Business), vlastné výpočty.
Poznámka: medzera predstavuje rozdiel medzi hodnotou DTF Dánska a znázornených krajín, 2012 je rozdielom medzi 2012 a 2008, 2016 je rozdielom medzi 2016 a 2012, 2008 je priemerom DTF za oblasti hodnotené v danom roku.

Vývozná konkurencieschopnosť Slovenska

Zlepšenie cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti. Vyšší rast relatívnych vývozných cien aj po zohľadnení vplyvu necenových faktorov.

Vývoj Harmonizovaných indikátorov konkurencieschopnosti a výmenných relácii Slovenska

Zdroj: ECB (2016), vlastné výpočty.

REER CPI – reálny efektívny výmenný kurz podľa CPI

REER ULC - reálny efektívny výmenný kurz podľa ULC

TT - výmenné relácie (terms of trade)

Zmena relatívnych vývozných cien a relatívnych vývozných cien upravených o necenové faktory (rok 2014)

Zdroj: ECB (2016), vlastné výpočty.

RXP - relatívne vývozné ceny podľa jednotkových cien

RXP adj - relatívne vývozné ceny podľa jednotkových cien upravené o necenové faktory

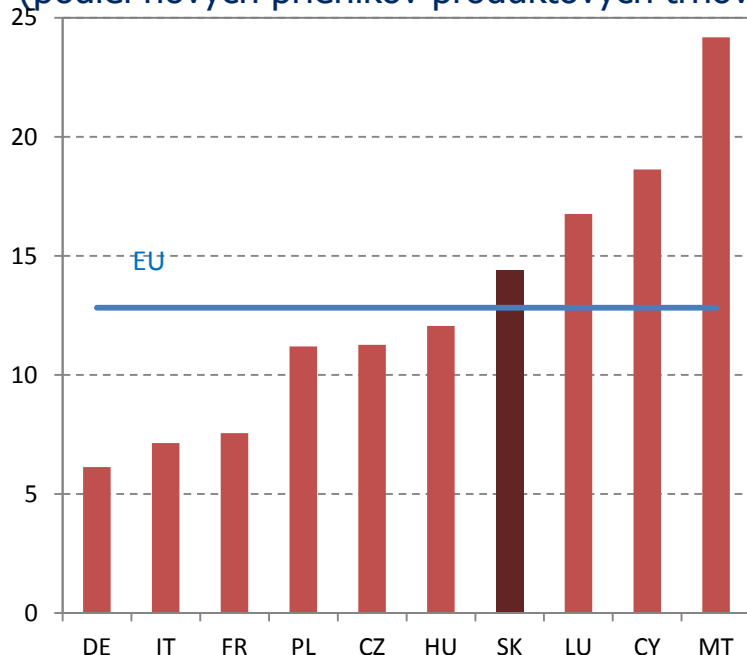
Zdroj: ECB.

Vývozná konkurencieschopnosť Slovenska

Slovensko vykazuje vyšší podiel nových trhov, na ktorých čelí konkurencii zo strany Číny.
V menšej miere opúšťa trhy, na ktorých je aktívne spolu s Čínou.

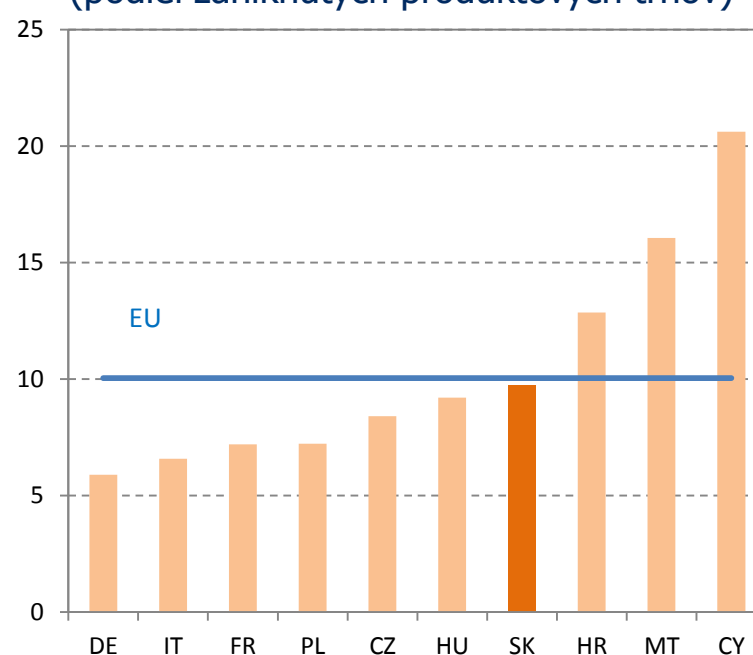
Nové konkurenčné vzťahy s Čínou
(podiel nových prienikov produktových trhov)

Zdroj: ECB (2016), vlastné výpočty.

Poznámka: rok 2013, graf znázorňuje 3 krajiny s najnižšou a 3 krajiny s najvyššou úrovňou, krajiny V4 a priemer krajín EÚ.

Potenciálne vytesňovanie Čínou
(podiel zaniknutých produktových trhov)

Zdroj: ECB (2016), vlastné výpočty.

Poznámka: graf znázorňuje 3 krajiny s najnižšou a 3 krajiny s najvyššou úrovňou, krajiny V4 a priemer krajín EÚ.

Zdroj: ECB.

Plnenie nominálnych kritérií v eurozóne

Väčšina krajín (vrátane Slovenska) by plnila inflačné kritérium. Slovensko by plnilo aj fiškálne kritérium. Priemerný deficit EÚ by mal klesnúť, zadlžovanie by sa mohlo zmierniť.

Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Dlhodobá úroková miera (%)	Kurzové kritérium (%)
	Máj 2016	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	Máj 2016	Máj 2016
Rakúsko	0,8	0,9	1,7	-1,2	-1,5	-1,4	86,2	84,9	83,0	0,8	euro
Belgicko	1,3	1,7	1,6	-2,6	-2,8	-2,3	106,0	106,4	105,6	0,9	euro
Cyprus	-1,8	-0,7	1,0	-1,0	-0,4	0,0	108,9	108,9	105,4	3,8	euro
Estónsko	0,1	0,8	2,9	0,4	-0,1	-0,2	9,7	9,6	9,3	-	euro
Fínsko	-0,1	0,0	1,3	-2,7	-2,5	-2,3	63,1	65,2	66,9	0,7	euro
Francúzsko	0,1	0,1	1,0	-3,5	-3,4	-3,2	95,8	96,4	97,0	0,8	euro
Nemecko	0,1	0,3	1,5	0,7	0,2	0,1	71,2	68,6	66,3	0,4	euro
Grécko	-0,4	-0,3	0,6	-7,2	-3,1	-1,8	176,9	182,8	178,8	9,0	euro
Írsko	0,0	0,3	1,3	-2,3	-1,1	-0,6	93,8	89,1	86,6	1,1	euro
Taliansko	0,1	0,2	1,4	-2,6	-2,4	-1,9	132,7	132,7	131,8	1,7	euro
Lotyšsko	-0,2	0,2	2,0	-1,3	-1,0	-1,0	36,4	39,8	35,6	1,0	euro
Litva	0,0	0,6	1,8	-0,2	-1,1	-0,4	42,7	41,1	42,9	1,5	euro
Luxembursko	0,0	-0,1	1,8	1,2	1,0	0,1	21,4	22,5	22,8	0,4	euro
Malta	1,2	1,4	2,2	-1,5	-0,9	-0,8	63,9	60,9	58,3	1,3	euro
Holandsko	0,3	0,4	1,3	-1,8	-1,7	-1,2	65,1	64,9	63,9	0,7	euro
Portugalsko	0,6	0,7	1,2	-4,4	-2,7	-2,3	129,0	126,0	124,5	2,8	euro
Slovensko	-0,4	-0,1	1,5	-3,0	-2,4	-1,6	52,9	53,4	52,7	0,7	euro
Slovinsko	-0,8	-0,2	1,6	-2,9	-2,4	-2,1	83,2	80,2	78,0	1,8	euro
Španielsko	-0,6	-0,1	1,4	-5,1	-3,9	-3,1	99,2	100,3	99,6	1,8	euro
Referenčná hodnota	0,6	0,9	2,2	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	3,9	±15 %

Zdroj: Eurostat, EK.

Plnenie nominálnych kritérií v ostatných krajinách EÚ

Všetky kritériá plní iba Dánsko. Bulharsko, Česko, Poľsko a Švédsko nie sú v ERM II.

Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Dlhodobá úroková miera (%)	Kurzové kritérium (%)
	Máj 2016	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	Máj 2016	Máj 2016
Bulharsko	-1,2	-0,7	0,9	-2,1	-2,0	-1,6	26,7	28,1	28,7	2,5	0,0/0,0
Chorvátsko	-0,5	-0,6	0,7	-3,2	-2,7	-2,3	86,7	87,6	87,3	3,8	-1,4/1,6
Česká republika	0,3	0,5	1,4	-0,4	-0,7	-0,6	41,1	41,3	40,9	0,6	-2,5/1,1
Dánsko	0,2	0,3	1,5	-2,1	-2,5	-1,9	40,2	38,7	39,1	0,7	-0,1/0,3
Maďarsko	0,4	0,4	2,3	-2,0	-2,0	-2,0	75,3	74,3	73,0	3,4	-2,8/4,0
Poľsko	-0,4	0,0	1,6	-2,6	-2,6	-3,1	51,3	52,0	52,7	3,0	-5,8/5,1
Rumunsko	-1,7	-0,6	2,5	-0,7	-2,8	-3,4	38,4	38,7	40,1	3,6	-2,0/1,3
Švédsko	0,9	0,9	1,2	0,0	-0,4	-0,7	43,4	41,3	40,1	0,8	-2,7/2,8
Spojené kráľovstvo	0,2	0,8	1,6	-4,4	-3,4	-2,4	89,2	89,7	89,1	1,7	-7,4/7,1
Referenčná hodnota	0,6	0,9	2,2	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	3,9	±15 %

Zdroj: Eurostat, Európska komisia, vlastné výpočty.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Ďakujem za pozornosť